

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X.X. IR AB SEB BANKO GINČO NAGRINĖJIMO**

2026-10-22 Nr. 429-443
Vilnius

Lietuvos bankas gavo prašymą išnagrinėti vartojimo ginčą, kurio šalys yra X.X. (toliau – pareiškėjas) ir AB SEB bankas (toliau – bankas).

Sprendimo santrauka¹

Ginčas kilo dėl pareiškėjo reikalavimo įpareigoti banką grąžinti 42 225 Eur, kuriuos paveiktas sukčių pareiškėjas pats pervadė į nurodytą gavėjo sąskaitą. Nustatyta, kad mokėjimo operacija buvo autorizuota naudojant griežto kliento autentiškumo patvirtinimo priemones (sPIN1 ir sPIN2), o bankas, vadovaudamasis unikaliu identifikatoriumi (sąskaitos numeriu IBAN), tinkamai įvykdė mokėjimo nurodymą. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjo reikalavimas atmetamas kaip nepagrįstas.

N u s t a t y t a:

Esminės faktinės kilusio ginčo aplinkybės

2026 m. balandžio 30 d. pareiškėjas, suvedęs interneto banko atpažinimo kodą ir mobiliojo parašo sPIN1 kodą, prisijungė prie savo interneto banko paskyros. Atlikęs šiuos veiksmus, pareiškėjas iš savo banko sąskaitos inicijavo 42 225 Eur kredito pervadimą (toliau – ginčijama mokėjimo operacija) į mokėjimo paslaugų teikėjo „The Currency Cloud Limited“ sąskaitą, nurodydamas gavėją „LLENTAB spolka z ograniczoną odpowiedzialnością“ (toliau – gavėjas), ir ją patvirtino mobiliojo parašo sPIN2 kodu. Bankas ginčijamą mokėjimo operaciją įvykdė tą pačią dieną.

2026 m. gegužės 5 d. pareiškėjas kreipėsi į banką dėl ginčijamos mokėjimo operacijos atšaukimo ir lėšų grąžinimo. Pareiškėjas teigė, kad tapo sukčiavimo auka, kai 2026 m. balandžio 28 d. tretieji asmenys įsilaužė į pareiškėjo el. paštą ir pakeitė gavėjo sąskaitos rekvizitus.

2026 m. gegužės 5 d. bankas kreipėsi į lėšų gavėjo mokėjimo paslaugų teikėją „The Currency Cloud Limited“ dėl lėšų grąžinimo. 2026 m. gegužės 28 d. „The Currency Cloud Limited“ atsisakė grąžinti lėšas ir pateikė žymą sistemoje „teisinis sprendimas“. 2026 m. gegužės 5 d. pradėtas ikiteisminis tyrimas dėl apgaulės būdu pavogtų piniginių lėšų.

Ginčo reikalavimai

Pareiškėjas prašo įpareigoti banką grąžinti dėl sukčiavimo pervestas lėšas – 42 225 Eur.

Ginčo šalių pateikti paaiškinimai

Pareiškėjas nurodė, kad bankas neperspėjo, jog gavėjo įmonės pavadinimas nesutampa su pateiktu sąskaitos numeriu (IBAN), ir skubiai įvykdė ginčijamą mokėjimo operaciją, nors prieš tai buvo įsilaužta į pareiškėjo el. paštą ir pakeisti gavėjo rekvizitai. Pareiškėjas taip pat pažymėjo, kad 2026 m. kovo 30 d. bankas atsisakė įvykdyti kitą jo inicijuotą pavedimą (7 900 Eur į Kiprą) ir reikalavo papildomų dokumentų, o šiuo atveju jokių papildomų duomenų neprašė.

Bankas atsiliepime nurodė, kad ginčijama mokėjimo operacija laikytina autorizuota – ją inicijavo pats pareiškėjas savo asmeniškai naudojamomis priemonėmis (sPIN1 ir sPIN2 kodais)

¹ Santraukoje pateikiami tik trumpi nagrinėto vartojimo ginčo apibendrinimai. Norint suprasti ir (ar) įvertinti sprendime aptariamą aplinkybę, sprendimo dėl šio ginčo esmės pagrindus ir motyvus, būtina tinkamai susipažinti su viso sprendimo turiniu.

bei išreiškęs savo valią ir sutikimą, todėl bankas privalėjo ją vykdyti.

Bankas nurodo, kad mokėjimo operacijas vykdo pagal mokėjimo nurodyme pateiktą gavėjo mokėjimo sąskaitos numerį. Vadovaujantis 2024 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2024/886 (toliau – Reglamentas), nuo 2025 m. spalio 9 d. mokėjimo paslaugų teikėjams nustatyta pareiga teikti lėšų gavėjo vardo patikrinimo paslaugą (angl. *verification of payee*), leidžiančią prieš atliekant mokėjimą patikrinti, ar mokėtojo nurodytas gavėjo vardas atitinka gavėjo mokėjimo sąskaitos savininko duomenis. Bankas šią paslaugą pradėjęs teikti nuo 2025 m. spalio 5 d.

Banko teigimu, nurodyta pareiga nuo 2025 m. spalio 9 d. taikoma mokėjimams eurais į euro zonos valstybes, o nuo 2027 m. sausio 9 d. bus taikoma ir kitoms Europos Sąjungos valstybėms. Kadangi nagrinėjamu atveju ginčijamas mokėjimas buvo atliktas į Jungtinėje Karalystėje esančią gavėjo sąskaitą, bankas nurodo neturėjęs galimybės atlikti gavėjo vardo ir sąskaitos numerio atitikties patikrinimo bei informuoti pareiškėją apie galimą šių duomenų neatitikimą.

Bankas taip pat remiasi jo taikomų Mokėjimo paslaugų teikimo taisyklių 1 priedo 3 skyriaus nuostatomis, pagal kurias klientas atsako už mokėjimo nurodyme pateiktų duomenų teisingumą, o bankas mokėjimo operacijas vykdo pagal nurodytą gavėjo sąskaitos numerį ir neprivalo tikrinti, ar ši sąskaita priklauso mokėjimo nurodyme nurodytam gavėjui.

Bankas pažymėjo, kad pareiškėjas dėl ginčijamos mokėjimo operacijos atšaukimo kreipėsi tik praėjus 5 dienoms nuo jos įvykdymo, kai operacija jau buvo visiškai įvykdyta, o gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjas gautų lėšų negrąžino.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Lietuvos bankas ginčo nagrinėjimo proceso metu neatlieka Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42¹ straipsnyje reglamentuotų patikrinimų, skirtų faktinėms aplinkybėms, susijusioms su Lietuvos banko prižiūrimo finansų rinkos dalyvio galimu Lietuvos banko kompetencijai priskirtų teisės aktų reikalavimų pažeidimu, nustatyti ir įvertinti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Teisinis vertinimas

Mokėjimo paslaugų teikėjų veiklą ir atsakomybę, mokėjimo paslaugas, jų teikimo sąlygas ir informavimo apie šias sąlygas reikalavimus, mokėjimo operacijų autorizavimą ir vykdymą, mokėjimo paslaugų vartotojų ir mokėjimo paslaugų teikėjų teises ir pareigas, susijusias su mokėjimo paslaugomis, kai mokėjimo paslaugų teikimas yra verslas, reglamentuoja Mokėjimų įstatymas. Pažymėtina, kad nagrinėjamo ginčo atveju, tarp šalių nėra ginčo dėl to, kad ginčijama mokėjimo operacija yra autorizuota, todėl dėl ginčijamos mokėjimo operacijos autorizuotumo vertinimo šiame sprendime nebus pasisakoma.

Siekiant išspręsti šalių ginčą ir įvertinti pareiškėjo bankui keliamo reikalavimo pagrįstumą, Lietuvos banko vertinimu, būtina nustatyti, ar bankas turi pareigą grąžinti pareiškėjui ginčijamos mokėjimo operacijos sumą.

Vertinant, ar bankui, kaip pareiškėjo mokėjimo paslaugų teikėjui, kilo pareiga grąžinti pareiškėjui ginčijamos mokėjimo operacijos sumą, svarbu pažymėti, kad, vadovaujantis Mokėjimų įstatymu, autorizuotos mokėjimo operacijos atveju bankas, kaip pareiškėjo (mokėtojo) mokėjimo paslaugų teikėjas, neturi imperatyvios pareigos grąžinti pareiškėjui šio mokėjimo sumos, nebent būtų nustatyta, kad bankas dėl nuo jo priklausiusių aplinkybių nepagrįstai ir (arba) netinkamai įvykdė šiuos mokėjimus ir (arba) jų neįvykdė.

Pagal Mokėjimų įstatymo 43 straipsnio 3 dalį, kai įvykdytos visos mokėtojo ir mokėjimo paslaugų teikėjo mokėjimo paslaugų teikimo sutartyje nustatytos sąlygos, mokėtojo sąskaitą tvarkantis mokėjimo paslaugų teikėjas (nagrinėjamu atveju bankas) negali atsisakyti įvykdyti mokėjimo nurodymo, nesvarbu, ar mokėjimo nurodymas inicijuotas mokėtojo, įskaitant inicijavimą per mokėjimo inicijavimo paslaugos teikėją, lėšų gavėjo ar per lėšų gavėją, išskyrus

atvejus, kai tai draudžia kiti teisės aktai.

Remiantis bylos duomenimis, ginčijamą mokėjimo operaciją inicijavo ir patvirtino pats pareiškėjas suveddamas savo mobiliojo parašo sPIN2 kodą, t. y. pagal ginčo šalių iš anksto sutartą pareiškėjo sutikimo vykdyti mokėjimo operacijas davimo formą ir tvarką. Kaip ir nurodyta pirmiau, to, kad atliko ir (arba) patvirtino ginčijamą mokėjimo operaciją, pareiškėjas neneigė. Pareiškėjas tik teigė, kad bankas, prieš vykdydamas ginčijamą mokėjimo operaciją, turėjo atlikti lėšų gavėjo vardo ir sąskaitos numerio atitikties patikrą.

Pagal Mokėjimų įstatymo 50 straipsnio 5 dalį, kai mokėtojas mokėjimo paslaugų teikėjui nurodo lėšų gavėjo sąskaitos numerį (unikalų identifikatorių), nesvarbu, kokius kitus lėšų gavėjų duomenis mokėtojas pateikė mokėjimo paslaugų teikėjui, mokėjimo paslaugų teikėjai yra atsakingi mokėtojams už mokėjimo operacijų vykdymą pagal mokėtojų nurodytus lėšų gavėjų sąskaitos numerius (unikalius identifikatorius).

Nagrinėjamo ginčo atveju 2026 m. balandžio 30 d. pareiškėjas interneto banke pateikė mokėjimo nurodymą bankui atlikti ginčijamą mokėjimo operaciją, jį bankas įvykdė pagal kliento pateiktus duomenis (gavėjo pavadinimą, sąskaitos numerį, sumą, valiutą). Pateikdamas šią informaciją, pareiškėjas sutiko ir savo sutikimą patvirtino suveddamas jam išduotos prisijungimo priemonės (mobiliojo parašo) sPIN2 kodą.

Vertinant pareiškėjo argumentus dėl banko pareigos patikrinti ginčijamos mokėjimo operacijos lėšų gavėjo vardo ir mokėjimo sąskaitos numerio atitiktį, pažymėtina, kad Reglamente mokėjimo paslaugų teikėjams nustatyta pareiga teikti lėšų gavėjo patikrinimo paslaugą (angl. *verification of payee*). Pagal Reglamento 5c straipsnio nuostatas, mokėjimo paslaugų teikėjams, esantiems valstybėse narėse, kurių valiutą yra euras, pareiga teikti lėšų gavėjo patikrinimo paslaugą taikoma nuo 2025 m. spalio 9 d. Ši pareiga nustatyta reglamento taikymo sričiai priskiriamiesiems kredito pervedimams eurai ir savaime neapima visų mokėjimų į trečiosiose valstybėse esančias mokėjimo sąskaitas.

Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad ginčijama mokėjimo operacija buvo atlikta į Jungtinėje Karalystėje esančią gavėjo mokėjimo sąskaitą. Kadangi Jungtinė Karalystė nėra Europos Sąjungos valstybė narė, todėl ginčijamai mokėjimo operacijai jos įvykdymo metu nebuvo taikoma Reglamente nustatyta privaloma lėšų gavėjo patikrinimo tvarka.

Atsižvelgiant į tai, vien aplinkybė, kad bankas prieš įvykdydamas ginčijamą mokėjimo operaciją neatliko lėšų gavėjo vardo ir sąskaitos numerio atitikties patikrinimo bei neinformavo pareiškėjo apie galimą šių duomenų neatitikimą, nesudaro pagrindo konstatuoti, kad bankas pažeidė Reglamente nustatytas pareigas.

Įvertinus pirmiau nurodytas aplinkybes, objektyvaus pagrindo teigti, kad bankas, vadovaudamasis Mokėjimų įstatymo 43 straipsnio 3 dalimi, nepagrįstai priėmė vykdyti ir įvykdė ginčijamą mokėjimo operaciją, nėra. Be to, kaip ir buvo minėta pirmiau, bankas kreipėsi į gavėją dėl lėšų sugrąžinimo, tačiau lėšų sugrąžinti nepavyko.

Išvada

Atsižvelgdamas į pirmiau nurodytas aplinkybes, ginčo šalių Lietuvos bankui pateiktą informaciją ir įrodymus, objektyvaus ir pakankamo pagrindo teigti, kad bankas turėtų grąžinti pareiškėjui ginčijamos mokėjimo operacijos sumą, Lietuvos bankas nenustatė.

Šiame sprendime dėl esminių šalių išdėstytų argumentų ir nurodytų aplinkybių pasisakyta. Kiti šalių argumentai ir (arba) nurodytos aplinkybės neturi esminės reikšmės Lietuvos banko sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliam atsakymui į kiekvieną šalių argumentą ir (ar) teiginį².

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X.X. reikalavimą.

² Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis